

Uchwała nr 211/20/k16-20
Senatu Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
z dnia 29.04.2020 r.

w sprawie: **szczegółowych zasad pobierania opłat za studia, studia podyplomowe lub świadczone usługi edukacyjne w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi oraz w sprawie trybu i warunków zwalniania z tych opłat.**

Senat Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi (zwanej dalej ASP w Łodzi) działając na podstawie art. 79 ust. 3, art. 80 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. 2020 poz. 85, z późn. zm.) zwanej dalej ustawą oraz na podstawie § 105 ust. 3 Statutu Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi postanawia, co następuje:

§ 1

1. Opłaty za usługi edukacyjne mogą być pobierane w przypadkach przewidzianych przez ustawę.
2. Zasady i wysokość opłat za miejsce w Domu Studenckim określone zostaną odrębnymi aktami.
3. Wysokości opłat, dla studentów rozpoczynających **studia stacjonarne** pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w roku akademickim 2020/2021, o których mowa w § 2 ust. 1, ust. 2 ustala Rektor ASP w Łodzi w drodze zarządzenia.
4. Wysokość opłat dla **cudzoziemców rozpoczynających studia stacjonarne w języku polskim** pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w roku akademickim 2020/2021 ustala Rektor ASP w Łodzi w drodze zarządzenia.
5. Studenci przyjęci na studia w latach poprzednich studiują wg stawek obowiązujących w momencie ich przyjęcia na studia do czasu ukończenia studiów przez osoby przyjęte na studia na dany rok akademicki.
6. Wysokość opłat za **studia podyplomowe** dla uczestników studiów podyplomowych przyjętych na studia na rok akademicki 2020/2021 ustalana jest zarządzeniem Rektora ASP w Łodzi. Cudzoziemcy przyjmowani na studia podyplomowe na rok akademicki 2020/2021 prowadzone w Akademii wnoszą opłatę w wysokości obowiązującej obywateli polskich.

§ 2

1. ASP w Łodzi pobiera opłaty za usługi edukacyjne związane z:
 - 1) kształceniem na studiach niestacjonarnych (opłata dotyczy wszystkich studentów studiów niestacjonarnych w tym cudzoziemców);
 - 2) powtarzaniem określonych zajęć na studiach stacjonarnych z powodu niezadowolających wyników w nauce (opłata dotyczy wszystkich studentów studiów stacjonarnych w tym cudzoziemców);
 - 3) kształceniem cudzoziemców na studiach stacjonarnych w języku polskim;
 - 4) kształceniem uczestników studiów podyplomowych, zwane dalej czesnym (opłata dotyczy wszystkich uczestników w tym cudzoziemców);
 - 5) kształceniem w innych formach kształcenia (opłata dotyczy wszystkich uczestników w tym cudzoziemców).
2. ASP w Łodzi pobiera również opłaty za:
 - 1) przeprowadzenie rekrutacji (opłata dotyczy wszystkich kandydatów na studia w tym cudzoziemców);
 - 2) przeprowadzenie potwierdzania efektów uczenia się rekrutacji (opłata dotyczy wszystkich kandydatów w tym cudzoziemców);
 - 3) wydanie indeksu i legitymacji studenckiej oraz duplikatów tych dokumentów rekrutacji (opłata dotyczy wszystkich studentów w tym cudzoziemców);

- 4) wydanie odpisu w języku obcym dyplomu ukończenia studiów i suplementu do dyplomu, innych niż wydane na podstawie art. 77 ust. 2 ustawy (opłata dotyczy wszystkich studentów w tym cudzoziemców);
 - 5) wydanie duplikatu dyplomu ukończenia studiów i suplementu do dyplomu rekrutacji (opłata dotyczy wszystkich studentów w tym cudzoziemców);
 - 6) korzystanie z domu studenckiego (opłata dotyczy wszystkich studentów w tym cudzoziemców).
3. Uczelnia nie pobiera opłat za czynności związane z weryfikacją efektów uczenia się określonych w programie studiów oraz za wydanie dokumentów związanych z przebiegiem studiów innych niż określone w art. 79 ust. 2 pkt 3-5 ustawy.
 4. Kandydat na studia, student oraz uczestnik studiów podyplomowych zobowiązany jest uiszczać na rzecz ASP w Łodzi opłaty wskazane w ust. 1 i 2 powyżej na zasadach i w wysokościach określonych w ustawie, przepisach wykonawczych do ustawy oraz przepisach wewnętrznych obowiązujących w ASP w Łodzi.
 5. W ramach opłaty za kształcenie na studiach niestacjonarnych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, student wnosi opłaty za:
 - 1) kształcenie na wybranym kierunku studiów, poziomie i profilu (czesne);
 - 2) powtarzanie określonych zajęć z powodu niezadowalających wyników w nauce.
 6. Opłatę, o której mowa w ust. 1 pkt 2 oraz w ust. 5 pkt 2 powyżej, (za powtarzanie określonych zajęć z powodu niezadowalających wyników w nauce) pobiera się w przypadku powtarzania zajęć z przedmiotu, którego student mimo obowiązku zaliczenia nie zaliczył, uzyskując tym samym niezadowalający wynik w nauce, w tym za powtarzanie zajęć po wznowieniu studiów.
 7. W przypadku wznowienia studiów na danym roku studiów bez konieczności powtórzenia zajęć, opłaty, o której mowa w ust. 1 pkt 2 oraz w ust. 5 pkt 2 powyżej, (za powtarzanie określonych zajęć z powodu niezadowalających wyników w nauce) nie pobiera się.

§ 3

1. Osoba ubiegająca się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w ASP w Łodzi dokonuje opłaty rekrutacyjnej na indywidualny numer rachunku bankowego wskazany w Systemie Elektronicznej Rekrutacji Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Konto to dotyczy tylko opłaty rekrutacyjnej na rok akademicki 2020/2021.
2. Student dokonuje wpłat z tytułu opłat wskazanych w § 2 ust. 1 i ust. 2 punkty 3 – 6 powyżej na indywidualny numer rachunku bankowego wskazany w Wirtualnym Dziekanacie Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.
3. Uczestnik studiów podyplomowych dokonuje wpłat na indywidualny numer rachunku bankowego, które zostanie mu wskazany w umowie.
4. Roczne opłaty za:
 - a) kształcenie studentów na studiach niestacjonarnych, o których mowa w § 2 ust. 5 pkt 1 tj. za kształcenie na wybranym kierunku studiów, poziomie i profilu (czesne).
 - b) kształcenie cudzoziemców na studiach stacjonarnych w języku polskim, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3
 - c) kształcenie uczestników studiów podyplomowych;

należy wnieść w miesięcznych ratach, **zgodnie z ust. 5 w kwotach ustalonych zarządzeniem Rektora ASP w Łodzi.**

5. Ustala się następujące terminy uiszczania w ratach opłat, o których mowa w ust. 4:

1) studenci

- a) za **semestr zimowy** w pięciu ratach:

- I rata – do 20 października;
- II rata – do 20 listopada;

- III rata – do 20 grudnia
 - IV rata – do 20 stycznia
 - V rata – do 20 lutego
- b) za **semestr letni** w pięciu ratach:
- I rata – do 20 lutego;
 - II rata – do 20 marca;
 - III rata – do 20 kwietnia
 - IV rata – do 20 maja
 - V rata – do 20 czerwca

2) **Uczestnicy studiów podyplomowych :**

a) w jednej racie za **semestr zimowy oraz letni** – 2 tygodnie przed rozpoczęciem zajęć lub

b) w **dwóch ratach:**

- za **semestr zimowy** - I rata – 2 tygodnie przed rozpoczęciem zajęć
- za **semestr letni** – II rata – do 10 lutego

lub

c) **w ośmiu ratach:**

- za **semestr zimowy** w czterech ratach:
 - I rata – 2 tygodnie przed rozpoczęciem zajęć
 - II rata – do 10 listopada
 - III rata – do 10 grudnia
 - IV rata – do 10 stycznia
- za **semestr letni** w czterech ratach:
 - I rata – do 10 lutego
 - II rata – do 10 marca
 - III rata – do 10 kwietnia
 - IV rata – do 10 maja

6. Opłaty za:

- a) powtarzanie określonych zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z powodu niezadowolających wyników w nauce należy wnieść jednorazowo: **do 20 października za semestr zimowy** oraz **do 20 marca za semestr letni**;
- b) przeprowadzanie potwierdzania efektów uczenia się należy wnieść w terminie określonym w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się w ASP w Łodzi;
- c) rekrutację należy wnieść w terminie określonym Zarządzeniem Rektora ASP w Łodzi.

7. Student, który zobowiązany jest do ponoszenia opłat za powtarzanie określonych zajęć z powodu niezadowolających wyników w nauce, wnosi opłatę obowiązującą w roku akademickim, w którym przedmioty te powinny być zaliczone z zastrzeżeniem ust. 8 poniżej.
8. Student studiów stacjonarnych, niestacjonarnych powtarzający zajęcia z powodu niezadowolających wyników w nauce po wznowieniu studiów ponosi opłatę zgodnie ze stawkami obowiązującymi dla roku studiów, na którym będzie kontynuował studia po wznowieniu.
9. Wysokość opłat dla studentów za powtarzanie określonych zajęć na studiach stacjonarnych w tym dla cudzoziemców studiujących na studiach stacjonarnych w języku polskim, z powodu niezadowolających wyników w nauce oblicza się mnożąc ilość punktów ECTS powtarzanego przedmiotu/ów przez wartość punktu ECTS. W przypadku powtarzania przedmiotów wchodzących w skład seminarium dyplomowego student ponosi opłatę w wysokości określonej zarządzeniem Rektora ASP w Łodzi za każdy przedmiot.
10. Wysokość opłat dla studentów za powtarzanie określonych zajęć na studiach niestacjonarnych z powodu niezadowolających wyników w nauce za każdy powtarzany przedmiot w semestrze określona zostaje zarządzeniem Rektora ASP w Łodzi. W przypadku powtarzania więcej niż jednego

przedmiotu należy ustaloną stawkę opłaty za przedmiot pomnożyć przez liczbę powtarzanych przedmiotów, jednak łączna kwota opłaty za powtarzane przedmioty nie może być wyższa niż opłata za semestr studiów na danym kierunku i formie kształcenia. W przypadku powtarzania więcej niż jednego przedmiotów, za powtarzanie których suma należnych kwot przekraczałaby kwotę opłaty z tytułu opłaty za semestr studiów na danym kierunku i formie kształcenia student wnosi opłatę w wysokości takiej, jaka przewidziana jest za semestr studiów na danym kierunku i formie kształcenia, w którym rozpoczął studia.

§ 4

1. Za datę uiszczenia opłaty uważa się datę jej wpływu na rachunek bankowy ASP w Łodzi. Nieuiszczenie opłaty w terminie określonym w niniejszej uchwale rodzi obowiązek zapłaty odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia. Nie dotyczy to przypadków, gdy termin uiszczenia opłaty został zmieniony decyzją odpowiedniego organu ASP w Łodzi. Wpłaty zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych – na poczet najdawniej wymagalnego.
2. Numer rachunku bankowego jak i zobowiązania widoczne są na koncie studenta /uczestnika studiów podyplomowych w wirtualnym dziekanacie. Student lub uczestnik studiów podyplomowych, na wezwanie ASP w Łodzi, jest zobowiązany do okazania dowodu wniesienia opłaty.
3. ASP w Łodzi nie odpowiada za następstwa błędnego zakwalifikowania wpłaty, powstałe na skutek okoliczności leżących po stronie wpłacającego, w szczególności w wyniku wpisania niewłaściwego numeru rachunku bankowego lub innych podobnych powodów.
4. W przypadku dokonywania wpłat w jednej kwocie z kilku tytułów należy wyodrębnić poszczególne tytuły wpłat.
5. Osoba przyjęta na studia, która uiściła opłatę za kształcenie a studiów nie podjęła (tj. w szczególności nie złożyła ślubowania) otrzymuje zwrot wpłaconej kwoty. Warunkiem zwrotu jest złożenie wniosku w tej sprawie z podaniem numeru rachunku bankowego, na który kwota ma zostać zwrócona.
6. Uczestnik studiów podyplomowych, który uiścił opłatę, a do momentu rozpoczęcia studiów (tj. odbycia się pierwszego zjazdu) studiów nie podjął otrzymuje zwrot wpłaconej kwoty. Warunkiem zwrotu jest złożenie wniosku w tej sprawie z podaniem numeru rachunku bankowego, na który kwota ma zostać zwrócona.
7. W przypadku skreślenia z listy studentów w trakcie roku akademickiego, osoba skreślona z listy studentów otrzymuje zwrot uiszczonej opłaty za kształcenie, pomniejszonej proporcjonalnie do okresu odbytej nauki. Wysokość opłaty podlegającej zwrotowi oblicza się następująco: opłatę semestralną dzieli się przez liczbę tygodni w danym semestrze liczonych od pierwszego dnia rozpoczęcia zajęć do ostatniego dnia zakończenia podstawowej sesji egzaminacyjnej, określonych Zarządzeniem Rektora w sprawie organizacji roku akademickiego i mnoży się przez liczbę tygodni zajęć pozostałych studentowi do zakończenia zajęć w danym semestrze, określonych Zarządzeniem Rektora w sprawie organizacji roku akademickiego. Kwota zwrotu podlega zaokrągleniu do pełnych złotych.
8. W przypadku skreślenia z listy uczestników studiów podyplomowych w trakcie trwania semestru, na wniosek złożony przez uczestnika studiów podyplomowych (rezygnację), uczestnik otrzymuje zwrot części uiszczonej opłaty za kształcenie, pomniejszonej proporcjonalnie do okresu odbytej nauki i kosztów poniesionych na ich realizację. Wysokość opłaty podlegającej zwrotowi oblicza się następująco: opłatę roczną (czesne) dzieli się przez liczbę godzin dydaktycznych objętych programem studiów podyplomowych i mnoży się przez liczbę godzin objętych planem zajęć liczoną do daty złożonej przez uczestnika rezygnacji. Kwota zwrotu podlega zaokrągleniu do pełnych złotych. W przypadku skreślenia z listy uczestników po zakończeniu semestru uczestnik studiów podyplomowych zobowiązany jest wnieść opłatę za wszystkie zajęcia w okresie, na który został wpisany. Jeżeli z okoliczności stanu faktycznego sprawy wynikać będzie obowiązek zwrotu całości lub części czesnego przez Akademię, należne kwoty zostaną przelane na aktualny rachunek bankowy wskazany przez uczestnika studiów podyplomowych.
9. W przypadku rezygnacji ze studiów za datę rezygnacji uważa się datę wpływu pisma od studenta/

uczestnika studiów podyplomowych do Akademii.

10. W przypadku skreślenia z listy studentów/uczestników studiów podyplomowych po zakończeniu semestru student/ uczestnik studiów podyplomowych zobowiązany jest wnieść opłatę za wszystkie zajęcia w okresie, na który był wpisany na listę studentów/uczestników studiów podyplomowych z zastrzeżeniem ust. 9 powyżej.
11. Od studentów przebywających na urlopie nie pobiera się opłat, z zastrzeżeniem ust. 12 poniżej. Jeżeli urlop został przyznany w trakcie trwania roku akademickiego, wniesiona opłata jest zwracana studentowi na jego pisemny wniosek ze wskazaniem numeru konta bankowego proporcjonalnie do przeprowadzonych zajęć licząc od dnia kiedy student uzyskał zgodę na urlop. W przypadku braku takiego wniosku, wniesiona opłata zostanie zaliczona w poczet opłat za kolejny okres studiów.
12. Student studiów niestacjonarnych korzystający z urlopu od zajęć z możliwością przystąpienia do weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów zobowiązany jest do uregulowania czesnego za zaliczany semestr, najpóźniej w terminie 3 tygodni przed rozpoczęciem podstawowej sesji egzaminacyjnej.
13. W przypadku powstania obowiązku zwrotu przez Akademię, całości bądź części wniesionej opłaty, zwrot następuje na rachunek bankowy wskazany przez studenta/uczestnika studiów podyplomowych. Wskazania numeru rachunku bankowego należy dokonać na piśmie i złożyć we właściwym dziekanacie/sekretariacie.

§ 5

Wysokość opłat za przeprowadzenie potwierdzenia efektów uczenia się nie może przekroczyć jego kosztów o więcej niż 20%.

§ 6

1. Koszty plenerów student pokrywa we własnym zakresie.
2. Praktyki są bezpłatne zarówno dla Studenta jak i dla jednostki przyjmującej. Jeżeli zadania, które Student musi wykonać w ramach odbywania praktyki wymagają nakładów finansowych ASP w Łodzi nie ponosi takich kosztów.
3. Wyjazd studenta na studia w kraju lub za granicą w ramach programu wymiany, praktyk lub stażu nie zwalnia go od obowiązku wniesienia opłat na rzecz ASP w Łodzi.

§ 7

1. Student, który:
 - znalazł się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej i nie jest w stanie ponieść opłat za usługi edukacyjne w pełnej wysokości lub/i w wymaganym terminie,
 - lub osiąga wybitne wyniki w nauce

może ubiegać się o ulgę w opłacie za usługi edukacyjne, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt. 1 – 3 z zastrzeżeniem § 9 poniżej, która może polegać na:

- a) zwolnieniu z części opłaty,
- b) odroczeniu terminu uiszczenia opłaty,
- c) rozłożeniu opłaty na raty.

2. **Ulgą w opłacie za usługi edukacyjne nie może** być przyznana studentowi **pierwszego roku studiów**.
3. Student może ubiegać się o zwolnienie z części opłaty za usługi edukacyjne, odroczenie terminu uiszczenia tej opłaty lub rozłożenia jej na raty. W tym celu należy złożyć w dziekanacie/sekretariacie pisemny wniosek. Student ma prawo do uzyskania na wniosku opinii członka Zarządu Samorządu Studenckiego.

4. Zwolnienie z części opłaty za usługi edukacyjne jest stosowane wyjątkowo i podlega limitowaniu. Student może skorzystać ze zwolnienia jeden raz w toku studiów. **W przypadku wznowienia studiów na semestr dyplomowy lub w przypadku powtarzania zajęć z powodu niezadawalających wyników w nauce, student nie może ubiegać się o zwolnienie z części opłaty w semestrze, który powtarza.**

§ 8

1. Wysokość zwolnienia z części opłat za usługi edukacyjne:
 - a) z **powodu trudnej sytuacji materialnej** studenta nie może przekraczać 1/3 wysokości ustalonej opłaty za dany semestr studiów;
 - b) z powodu **wybitnych wyników w nauce** nie może przekroczyć 2/3 wysokości ustalonej opłaty za dany semestr studiów.
2. O udzielenie ulgi w opłacie za usługi edukacyjne, z powodu trudnej sytuacji materialnej, o której mowa w § 7 ust. 1 lit. a), b), c), może się ubiegać student, który **łącznie** spełnia poniższe warunki:
 - a) znalazł się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej uniemożliwiającej mu odpowiednio wniesienie opłaty w pełnej wysokości lub/i w wymaganym terminie, za dany semestr,
 - b) do tej pory nie zalegał z żadnymi opłatami za usługi edukacyjne,
 - c) wniósł w terminie wniosek o przyznanie ulgi w opłacie za usługi edukacyjne,
 - d) wniosek, o którym mowa w punkcie c) jest kompletny tj. zawiera dokumenty, zaświadczenia potwierdzające okoliczności podnoszone we wniosku.
3. O udzielenie ulgi w opłacie za usługi edukacyjne **z powodu wybitnych wyników w nauce** może ubiegać się student, który w poprzednim roku studiów osiągnął najwyższą średnią wyników w nauce na kierunku studiów, zgodnie z listą rankingową do stypendium rektora na dany rok akademicki i złożył w terminie wniosek o przyznanie ulgi.
4. Udzielona ulga w opłacie za usługi edukacyjne dotyczy tylko tego semestru, na który została przyznana.

§ 9

1. Student będący cudzoziemcem może być zwolniony jedynie z opłaty, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt. 2 - 5 tj. z opłaty za powtarzanie zajęć na studiach stacjonarnych z powodu niezadawalających wyników w nauce, opłaty za kształcenie cudzoziemca na studiach stacjonarnych w języku polskim, opłaty za kształcenie na studiach podyplomowych oraz za kształcenie w innych formach kształcenia, na zasadach określonych w umowie między uczelniami albo umowie międzynarodowej.
2. Zwolnienie cudzoziemca z opłat wskazanych w ust. 1 może nastąpić również na podstawie:
 - 1) decyzji administracyjnej rektora;
 - 2) decyzji ministra lub decyzji dyrektora NAWA w odniesieniu do jej stypendystów.
3. Do zwolnienia cudzoziemca na podstawie ust. 2 pkt 1 powyżej, mają zastosowanie postanowienia § 8 powyżej oraz § 10 poniżej.
4. Student będący cudzoziemcem może starać się także o przyznanie ulgi w opłacie za usługi edukacyjne, o której mowa w § 7 ust. 1 lit. b), c) na zasadach określonych w § 8 powyżej oraz § 10 poniżej.

§ 10

1. Ulga w opłacie za usługi edukacyjne udzielana jest na wniosek studenta, który **należy złożyć** we właściwym Dziekanacie najpóźniej:
 - ❖ **do 05 października** – w przypadku ubiegania się o zwolnienie z części opłat, zmianę terminów opłat lub rozłożenie na raty na semestr zimowy,

- ❖ **do 15 lutego** – w przypadku ubiegania się o zwolnienie z części opłat, zmianę terminów opłat lub rozłożenie na raty na semestr letni.
- 2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 należy złożyć na formularzu znajdującym się na stronie internetowej ASP w Łodzi załączając do niego wszystkie wymagane w formularzu dokumenty.
- 3. **Wniosek złożony po terminie zostanie zwrócony studentowi bez rozpatrzenia.** W przypadku złożenia wniosku niekompletnego, informuje się studenta o dostrzeżonych brakach we wniosku oraz wyznacza siedmiodniowy termin do złożenia uzupełnionego wniosku pod rygorem zwrócenia wniosku bez rozpatrzenia.
- 4. Student może zostać zobowiązany do przedstawienia dodatkowych dokumentów dla ustalenia sytuacji materialnej studenta, w szczególności zaświadczeń o dochodach za inny okres, zaświadczeń z urzędu skarbowego, dokumentów stwierdzających pokrewieństwo, zaświadczeń właściwej jednostki organizacyjnej gminy.
- 5. W przypadku, kiedy student powołuje się na szczególnie trudną sytuację materialną, która ma związek z jego stanem zdrowia decyzja podejmowana jest w oparciu o opinię lekarską wydaną przez uprawnionego lekarza z jednostki służby zdrowia sprawującej opiekę medyczną nad uczelnią, do której student zostaje skierowany przez uczelnię.
- 6. Decyzję w sprawie przyznania ulgi w opłacie, o której mowa w § 7 ust. 1 podejmuje Rektor ASP w Łodzi
- 7. Od decyzji wydanej przez rektora przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy składany w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Decyzja rektora wydana w wyniku rozpoznania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy jest ostateczna.

§ 11

Zasady odpłatności za kursy kształcące oraz szkolenia, regulują odrębne przepisy.

§ 12

Traci moc uchwała nr 156/19k/16-20 Senatu ASP w Łodzi z dnia 20 maja 2019 r.

§ 13

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.